

We Lwowie, dnia 28. grudnia 1906.

Aleg. 66

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie kosztów utrzymania ubogich umysłowo-chorych, przynależnych do Galicyi, w francuskim zakładzie prywatnym Hôpital de la Paix w Chichli obok Konstatynopola.

Wysoki Sejmie!

Za leczenie swoich ubogich chorych w państwie tureckim obowiązane są fundusze krajów koronnych austro-węgierskiej Monarchii pokrywać tylko należności, przypadające szpitalowi austro-węgierskiemu w Konstantynopolu, szpitalowi Arcyksięcia Rudolfa w Kairze, oraz europejskiemu szpitalowi w Aleksandryi.

Co zaś do szpitali innych miast tureckich, to na mocy układów państwowych nie mają kraje austro-węgierskiej Monarchii żadnego obowiązku opłacania należności za leczenie swoich chorych w powszechnych szpitalach tureckich, — podobnie jak i Turcyja za swoich poddanych, leczonych w austro-węgierskich szpitalach, żadnej nie opłaca należności.

Lecz wobec tego, że powszechnych szpitali w Turcyi jest bardzo mało, a te, które tam istnieją, są bardzo często źle urządzone, bywają austro-węgierskie władze konsularne zmuszane oddawać austro-węgierskich poddanych wrazie ich choroby do lepiej urządzanych prywatnych szpitali tureckich, powstałych ze składek i prywatnych ofiar. Szpitale te, ograniczone na małe fundusze, są zmuszone żądać zwrotu kosztów leczenia, do których uiszczenia jednak nie są obowiązane fundusze austr. węg. krajów koronnych.

W uwzględnieniu tej usługi, jaką w Turcyi oddają chorym dobrze urządzone szpitale prywatne, Sejm szląski w r. 1900 uchwalił pokrywać z funduszu krajowego koszta leczenia ubogich Szlązaków, narosłe w prywatnych szpitalach tureckich — o ile w inny sposób nie znajdują pokrycia — bez względu nawet na to, czy w danej miejscowości prócz danego szpitala prywatnego znajduje się także i szpital powszechny.

Wskutek tej uchwały Sejmu szląskiego wezwowało c. k. Ministerjum spraw wewnętrznych Rządu krajowe do podjęcia rokowań z Wydziałami krajowymi celem uzyskania analogicznych uchwał także reszty krajów koronnych. Na wysto-

sowane w tej mierze dwukrotne zapytanie galicyjskiego c. k. Namiestnictwa odpowiedział jednak Wydział krajowy dwukrotnie (LLW. 78.117/900 i 74.633, 905), że wniosku takiego nie przedłoży Wysokiemu Sejmowi.

Według aktu LW. 90.236/905 podobną uchwałę jak Sejm szląski powzięły także Reprezentacye krajowe Czech, Salzburga i górnej Austrii; Styrya, Kraina oraz Görz-Gradiska postanowiły pokrywać takie koszta leczenia, narosłe w prywatnych szpitalach tureckich tylko pod pewnymi, bliżej przez Ministerstwo nami nie podanymi warunkami, — a Morawa, Tryest i Vorarlberg zgodziły się pokrywać takie koszta leczenia tylko od wypadku do wypadku — po każdorazowym zbadaniu sprawy.

Takie same zaś stanowisko jak galicyjski Wydział krajowy zajęły też: Niższa Austria, Karyntya, Tyrol, Istria, Bukowina i Dalmacya.

Komunikując nam te daty za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa, c. k. Ministerstwo pomija na razie dalsze traktowanie tej sprawy, o ile dotyczy szpitali prywatnych w całej Turcyi i nawiązuje z tymi Wydziałami krajowymi, które, jak galicyjski, odmówiły zwrotu tych kosztów leczenia, dalsze rokowania już tylko w tym celu, aby uzyskać zapewnienie zwrotu kosztów leczenia tylko umysłowo chorych, których austro-węgierski Konsulat zmuszony jest oddawać do prywatnego, wzorowo urządzonego Zakładu Hôpital de la Paix w Chichli obok Konstatynopola, zamiast oddawać tych chorych bezpłatnie do powszechnego zakładu w Scutari, bardzo jednak prymitywnie urządzonego i nie odpowiadającego wymogom leczniczym.

Dla umysłowo chorych, dostawianych do Konsulatu, trzeba znaleźć tymczasowe pomieszczenie w wielu wypadkach, gdy choroba umysłowa musi być jeszcze dostatecznie zbadaną a przynależność chorego skonstatowaną — celem odstawienia go do jego kraju rodzinnego.

Zakład w Chichli jest pod zarządem francuskim, a taksa wynosi w nim 2 franki 30 centymów.

C. k. Ministerem, wdrażając te ostatnie rokowania, oznajmiło, że w razie niezgodzenia się na zwrot tych kosztów leczenia w zakładzie Hôpital de la Paix w Chichli musiałyby Konsulat w Konstantynopolu umysłowo chorych, przynależnych do tych krajów koronnych, które na obecną propozycyę się nie zgodzą, umieszczać bezpłatnie w źle urządzonej powszechnym zakładzie w Scutari, nie biorąc żadnej odpowiedzialności za ewentualne złe następstwa.

Wobec tego i z powodów natury czysto humanitarnej uchwalił Wydział krajowy (LW. 90.236/905) przedstawić Wysokiemu Sejmowi sprawę przychylnie i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby od wypadku do wypadku, według własnego uznania, pokrywał koszta utrzymania przynależnych do Galicyi ubogich umysłowo chorych, narosłe w prywatnym Zakładzie Hôpital de la Paix w Chichli, obok Konstatynopola.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.